

שירת רחל

נאוררת ישראלית, חיה בשנים 1890 – 1931. רחל בלזשטיין נולדה ברוסיה ועלתה ארצה ב-1909. היא קיימה גאופה את אחד מעיקריה של העלייה השנייה: ויתור על עיסוק 'רוחני', התואם את נטיותיה האישיות, לטובת עבודת אדמה, והצטרפות לקבוצה שיתופית, קבוצת כינרת. במקום לאחזר ראתה רחל מיין אלה כתקופה הטובה ביותר בחייה, ואהבתה לכינרת מוצאת ביטוי ברבים משיריה. בשנת 1913 נסעה לצרפת להשתתף בחקלאות וביצור. שנה אחר כך פרצה מלחמת העולם הראשונה ורחל נאלצה לחזור לרוסיה. ב-1919 שבה לארץ והצטרפה לקבוצת דגניה. משהתגלתה אצלנה מחלת השחפת, נאלצה לעזוב את הקיבוץ, ושנותיה האחרונות עברו עליה בדירות זיכרון יעקב. רבים רואים בה את המשוררת העברית הראשונה. הרעיונות של שוליון חברתי בין מעמדות זכרים ונשים, שאפיינו את העלייה השנייה, פתחו פתח לכתיבה ספרותית של נשים. עם זאת, בחירתה של רחל לחתום על שיריה בשם הפרטי בלבד מעידה, ככל הנראה, על האופן שבו היא תפסה את שירתה ואת מעמדה כמשוררת-אשה. מסימני ההיכר של שירתה אפשר להזכיר את התחזיר והסגנון הבהיר, את האורך המצומצם של השירים ואת מעגל הנושאים המוצעים בהם: אהבה נכזבת, עקרות, הקשר העמוק לטבע ולארץ. גם כיום שירתה אהובה על קהל גדול של קוראים, ורבים משיריה הולחנו בסגנונות מוסיקליים שונים.

כְּנֶרֶת

שֵׁם הַרִי גוֹלָן, הוֹשֵׁט הַיָּד וְגַע בָּם! –
בְּדַמְמָה בּוֹטַחַת מְצוּיִם: עֶצֶר.
בְּבְדִידוֹת קוֹרֶנֶת נֵם חֶרְמוֹן הַסַּבָּא
וְצִנָּה נוֹשֶׁבֶת מִפְסָגַת הַצְּחוֹר.

שֵׁם עַל חוֹף הַיָּם יֵשׁ דְּקֵל שֶׁפֶל צִמְרַת,
סְתוֹר שֶׁעַר הַדְּקֵל כְּתִינוּק שׁוֹכֵב,
שֶׁגֶלֶשׁ לַמָּטָה וּבְמִי כְּנֶרֶת
מְשַׁכְּשֵׁךְ רַגְלָיו.

אֵל אֶרְצִי

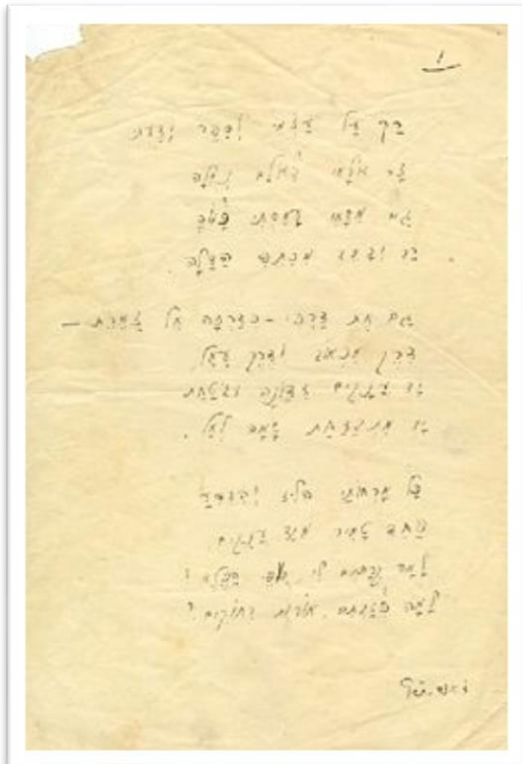
לֹא שְׁרַתִּי לָךְ, אֶרְצִי,
וְלֹא פֶאֶרְתִּי שְׁמֵךְ
בְּעֵלִילוֹת גְּבוּרָה,
בְּשִׁלְל קֶרְבוֹת;
רַק עֵץ – יָדִי נָטְעוּ
חוֹפֵי יַרְדֵּן שׁוֹקֵטִים.
רַק נְשִׁבִיל – כְּבִשׁוֹ רַגְלִי
עַל פְּנֵי שְׂדוֹת...

זֶמֶר נוֹגָה

הַתְּשֻׁמַּע קוֹלִי, רְחוּקֵי שְׁלִי,
הַתְּשֻׁמַּע קוֹלִי, בְּאֶשֶׁר הִנֵּךְ –
קוֹל קוֹרָא בְּעֵז, קוֹל בּוֹכָה בְּדַמִּי
וַיַּעַל לְזִמְן מִצְוָה בְּרַכָּה?

תֵּבֵל זֹו רַבָּה וְדַרְכֵיכִים בְּהָ רַב.
נִפְגָּשׁוֹת לְדַק, נִפְרָדוֹת לְעַד.
מִבְּקֵשׁ אָדָם, אֶךְ כּוֹשְׁלוֹת רַגְלָיו,
לֹא יוֹכֵל לְמַצֵּא אֶת אֶשֶׁר אָבָד.

אֶחָרוֹן יְמֵי כְּבֶר קֶרֶב אֹוִלִי,
כְּבֶר קֶרֶב הַיּוֹם שֶׁל דַּמְעוֹת פְּרִידָה,
אֶחָפָה לָךְ עַד יִכְבוּ חַיִּי,
כַּחֲכוֹת רַחֵל לְדוֹדָהּ.

סֵפֶר שִׁירֵי

צְרִיחוֹת שְׁצִרְחֹתֵי נוֹאֶשֶׁת, כּוֹאֶבֶת
בְּשַׁעוֹת מְצוּקָה וְאֶבְדָּן,
הֵיוּ לְמַחְרָזַת מַלְיִם מִלְבַּבֶּת,
לְסֵפֶר שִׁירֵי הַלֶּבֶן.

נִגְלוּ חֲבִיוֹנוֹת לֹא גִלִּיתִי לְרַע,
נְחָשׁף הֶחֱתוּם בִּי בְּאֵשׁ,
וְאֶת תּוֹגְתּוֹ שֶׁל הַלֵּב הַכּוֹרֵעַ
יָד כֹּל בְּמִנוּחָה תִּמְשֹׁשׁ.

